

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Deák Ferencz-ut. 12. sz. Ide intézendő a lap szemlémi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Melléklapja: „GÖMÖR-KISHONT T. E. VÁRMEGYE HIVATALOS ÉRTESETŐJE.”

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca 1. szám a. a könyvnyomdában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetés, hirdetemény, nyilttér és egyéb fel-szólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petsor térfogata 6 kr.
Bélyegdíj minden beiktatás után 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai pósthivatal. Az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Az Andrásyak.

Gömör-Kishont vármegye közönsége 1891. október 26-án kegyeletes ünnepet ült: közgyűlési termében, melynek falait a vármegye annyi jelesének arcképe díszíti, e napon leplezte le egyik kitűnő főispánjának Andrassy Manó grófnak s ezzel kapcsolatosan az utóbbi idők egyik legnagyobb államférfiának, monarchiánk egykori külügyminiszterének, az európai hármass szövetség megteremtőjének Andrassy Gyula grófnak arcképét.

Vármegyénk nemzetünk élettörténetében nagy szerepet játszott, sok országos esemény emléke fűződik sziklavárainkhoz s az elhunyt századok folyama alatt soha sem szűkölködött nagy férfiakban. Voltak politikusaink, íróink, nemzet-gazdáink, úgy hogy e tekintetben a különböző téren nyilvánuló hazafiságnak igazi éltető talaja e bérezes vidék, mely a jelzett nap ünnepeltjeit is a szó teljes értelmében magáénak vallhatja, habár szereplésüket tekintve, jogot formálhat hozzájuk az egész magyar nemzet.

Andrassy Gyula gróf, a zseniális államférfiu, kit az idegen hatalom által bűnnek nyilvánított politikai szerepléseért bitófára ítélték, száműzetéséből visszatérve, mély államférfiu belátással kezdte egyengetni azt a talajt, melyen állami önállóságunk szekere biztosan haladhatott a kitűzött cél felé, s mintha egész életének célja az lett volna, hogy ugyanazon fegyverek élet tom-pitsa el, melyek egykor hazánk testén a legmélyebb sebeket vágták, gátot vetett az északi óriási hatalom terjeszkedésének, létrehozott egy szövetséget, melynek kizárólagos célja az, hogy a közép-európai hatalmas államok integritása megvédessék. E szövetség védő paizsa alatt biztosítva lett hazánk kulturális fejlődése, a fegyverek zaja nem szakítja meg a békés munkát, nemzetünk szelleme produkálhatja mindazt, mit egy művelt nemzetől joggal megvárhatnak. Oly érdem ez, melyet a késő utókor fog kellőleg méltányolhatni, s mely az Andrassy Gyula nevének Kárpátoktól

Adriáig örök életet biztosít. Gömörmegye mélyen érzett hazafiu haláljának adott kifejezést akkor, midőn a nagy államférfiu nemes alakjának találó mását közgyűlési termében elhelyezte.

Andrassy Manó, a megye kitűnő fia, egészen más téren működött. Aránylag nem nagy vagyonát kitartó szorgalom és munka által megsokszorozta s úgy halt meg, mint az ország egyik legnagyobb vagyonu főura. Mintaképe volt azon egyéneknek, kik becsületes munka által nagy vagyont tudnak szerezni. — és ez a mai viszonyok közt egyik leghazafiasabb érdem. Ellentéte volt főuri nábobjainknak, kik atyáiktól örökölt milliókat külföldön elfecsérelték, a nélkül, hogy abból a nemzetre valami erkölcsi haszon hármlott volna.

Andrassy Manó kiválóan Gömörmegye érdekében működött: uradalmaiban s különösen számos vasgyáraiban a szegény népek ezrei nyertek alkalmazást s szerették meg mindennapi kenyerüket. Ezért áldja emlékezetét a Sajó-völgy népe, melylyel bizonyára tett annyi jót, a meny nyit a mai kor kultur apostolai az erkölcsi téren csak hosszú évtizedek alatt érhetnek el.

Mai korban az anyagi érdekek hü ápolásában is nagymérvű hazafiság van s azért méltók a megbecsülésre s örök emlékezetre azok, kik magasabb anyagi célok eléréseért dolgoznak s munkájok által kenyeret adnak a népek ezreinek is.

A politikai téren Andrassy Manó nem töltött be oly fontos szerepet, mint öcsese a külügyminiszter, bár úgy látszott, hogy pályájának kezdete erre felé vergál. 1847-ben Tornamegye követe, később főispánja volt. A nagy nemzeti átalakulás korszakában hazafiu bánatát nagyobb utazásokkal enyhítette. Beutazta Keletet s indiai tartózkodásáról könyvet is adott ki. Az októberi diploma után Zemplénmegyének, majd 1867-ben Gömörnek lett főispánja, mely utóbbi méltóságában öt évig vezette vármegyénk ügyeit. 1872-től haláláig a rozsnyói járást képviselte az országgyűlésen. Ezek politikai szereplésének kiválóbb

momentumai. A tér megvolt tehát, melyen tehetőségeit érvényesítette, ha erre kiválóbb hajlandósága lett volna. Ő azonban a vasgyarak embere lett s e téren felülmulhatlan kapacitás volt. A Sajó völgyében pezsgő ipari életet teremtett s az a nép, mely azelőtt a megélhetés nehéz gondjaival küzdött, ma általános jólétnek örvend. Csaklédjának is jelentékeny vagyont szerzett s krasznahorkai vára, betléri és budapesti palotái az összehalmozott műkineseknek valóságos muzeumai: a hét év előtti ötvösműkiállításán klenodiumai, ereklyéi, drágaságai 388 darabban voltak képviselve Azakadémia alaptőkéjére 7000 forintot adott.

Ezek a főbb vonások a nemes gróf életéből. Működése iránt legnagyobb hálával Gömörmegye népe tartozik s azon körülmény, hogy a megyei közgyűlés termében e kiváló férfiu nemes alakját elhelyezte s az ünnepélyes aktusra a grófi család ifju tagjait is meghívta, alkalmul szolgált arra, hogy elismerésének és haláljának Gömörmegye közönsége az ifju grófok előtt is szerény kifejezést adhasson.

Legyen a két nagy férfiu emléke áldott s az utódok haladjanak apáik nyomdokain! —s.

A közgyűlés.

A megyeház díszes nagy terme egészen megtelt: úgy a megyebizottság tagjai, mint az azon kívül álló nagy közönség a kiváló alkalomból szép számmal jelent meg; a karzaton elegans hölgy közönség foglalt helyet. Főispán ur ő méltósága megnyitván a gyűlést indítványozza, hogy a megye közönsége jegyzőkönyvíleg adjon kifejezést a felett való őszinte örömeinek, hogy feleséges urunkat, királyunkat a gondviselés megóvta attól a szerencsétlenségtől mely a rosenthali merénylet alkalmával fenyegette; a megye közönsége felállva hallgatta meg a főispán indítványát s érzelmeinek tolmácsolására a belügyminisztert fogja felkérni.

Bornemisza László alispán köszönetet mond az Andrassy család jelenlévő férfi tagjainak

T Á R C Z A.

Óh csak te maradj meg . . .

Óh csak te maradj meg, óh csak te ne hagj el!
Múza! ég leánya, én jó angyalom,
Dobogó szívemnek, ábrándos lelkemnek
Bánatát, örömet hadd zengje dalom.

Hadd száljon a hárfá, hadd fényre vagy árnyra.
Legyen ragyogó bár, vagy fedje boru
Fellő egem; a sors mit nyujtani fog még:
Illat teli rózsá; — tövis-koszoru. —

Érjen bár esalódás, s mint ősszel az a galy
Lombjait reményem ejtse, szórja el.
Visszanyeri lelkem ábrándos dalára,
Vár rá kikelet még, tavaszt ünnepel.

Hervadása muló hervadás virága,
Elhullatva szirmát, bárha elveszett
Hárfazengzetére, koboz énekére
Kivirít megint, nyer újra életet.

Édes-édes álom, édes-édes ábránd
Fényes szárnyu tündér, te lebegj körül.
Szárnyad sugarában, megfürdik az éj is,
Elveszti homályát hajnalra derül.

Izzó homlokomat lágyan simogassad,
Pihenni öledbe hajtom fejem én.
S nem fáj, mi előbb fájt, hegedve begyógyul
Sajgó sebed élet, vak esalfa remény.

Jer múza, jer egy hü testvér fogad itt, a
Szerető hitvesben hü testvérré leszs.
Boldog én, kit — lelkem megosztva közöttük —
Két angyal egyenlőn szeretve ölelt.

Nem félhetek immár, ha fénybe, ha árnyba
Vezessen is utam, a sors keze, — nem!

Nemtök kegye őriz, védszárnya takargat,
Óltalmat, erőt ad e két szerelem.

Borsody Béla.

A komáromi temetőben.

Halottak napja volt: én is künn bolyongtam a temetőben. Őszi szél süvöltött a faágak között s a megsárgult leveleket zizegve szórta a sírhalmokra.

Egyik félreeső helyen szétszórt hajju fiatal nőt pillantottam meg. Valami mély, megnevezhetlen fájdalom nehezült szívére; azok a hulló falevelek elvonták gondolatát pusztá, kietlen tájakra, hol még a kegyelet virága sem nyílik . . .

Úgy szeretett volna sírni a síró széllel, megsemmisülni a hulló falevelekkel! . . .

Távolabb zsiabogó néptömeg hullámozott; mindnyájan feketébe voltak öltözve; gyászolták elhunyt kedveseiket, szeretteiket.

Ő is gyászolt, az ő szive is feketébe volt öltözve . . .

A felkoszorozott sírhalmokon halvány gyertyalángok loboktak: fényükkel beragyogták az ott imádkozók könyázott arcukat.

Az ő lábai előtt is terült egy sírhalom, de az sötét volt és elhagyatott. Koszoru nem ékesítette, gyertyaláng nem világította. És ő még sem birt ettől a sírhalomtól megválni. Mintha valamely láthatatlan kéz fogta tartotta volna; mintha egy panaszos hang azt susogta volna fülebe: „ne menj el, ne hagj itt!”

Ráborult a hideg főfára; úgy ölelgette, úgy melengette csököjaival.

Közlelebb léptem hozzá; nekem is volt ott egy sírhalmom, mely ép olyan sötét és elhagyatott vala, mint az övé.

Megbökentem, mikor a gyászos alak fölemelte fejét a főfáról.

— Szent Isten! — susogám, — ez Malvin! . . .

A nő egy ideig mereven bámult arcomra azokkal a nagy, fénytelen szemgolyókkal, melyek oly kísértetiesen forogtak a mély szemgödörökben, hogy pillanatra megbor-

zadtam tőlük, azután lesütötte pilláit és hosszasan elgondolkozott.

Soha sem láttam szomorubb alakot nála; ilyen csak a megtestesült búbanat lehet!

Szólanul közeledtem feléje, s midőn köszöntöttem őt, elém nyujtá reszkető kezét. En gyengéden megszorítottam s darabig némán néztünk egymásra.

— Malvin, — törtem meg végre a csendet, — oh, hogy itt kellett önnel találkoznom! . . .

A lányka megrezsent, mintha bódult álomból riadt volna fel.

— Csitt, — suttogá mutató ujját ajkára téve, — ne zavarjuk álmát . . . hadd aludjék . . .

Olyan különös hangon mondta ezeket a szavakat, hogy a szívem akart megrepedni fájdalomában. — Esembe jutott a lezajlott mult idő minden örömeivel és bánatával, könyvével és mosolyával. Megjelent lelki szemeim előtt a tündéri szépségű fiatal leánya, fején menyasszonyi koszorúval, szívében egy világot átölelő boldog reménységgel! . . . Milyen vidám volt még akkor! . . . Dalával, kacajával visszhangra hívta a természetet! . . .

Aztán láttam elborulni azt a gyönyörű homlokot, el-sápadni a rózsás arcot, vonaglaní a piczi ajkakat s meg-fagyni rajtok a mosolyt.

Aztán láttam kiterítve az imádásig szeretett völegényt abban a szobában, melyből esküvőre akart indulni a nászmenet. Hallottam a tébolyító sikoltást, utána a tompa zuhanást, mikor a menyasszony oda omlott, párbajban elesett kedvese koporsójára . . .

Óh, ezek iszonyatos órák voltak!

És most — két év után — ott láttam ismét magam előtt azt a leánykát összetört alakjával, vonagló szívével, melyből kihalt az öröm, elszállt a világot átölelő reménység! . . .

Észrevettem, hogy reszket a hidegtől.

— Malvin, — szóltam hozzá szeliden, — kegyed fázik, ha ellenére nem leszs, haza kísérem.

— Nem fádom, — suttogá halkán, — csak izgatott vagyok.

— Izzgatott? . . . És miért? . . .

(Andrássy Tivadar, Sándor és Géza grófoknak, továbbá Odessalchy Géza hercegnek) az ünnepélyen való megjelenésükért. Majd Lukács Géza t. megyei főjegyző a következő beszédben emlékezik meg a két jeles férfiúról:

Méltóságos Főispán ur!

Tekintetes vármegyei közgyűlés!

Ha végig tekintünk történelmünk lapjain, ámulat tölt el bennünket, hogy e maroknyi nemzet annyi hányatás és dúló háborúk dacára e vérral szerzett földön államiságát ezer éven át meg tudta tartani. Kéll, hogy legyen e nemzet fölött örökös hatalom, mely virraszt, midőn ő aluszik, s mely teremt óriásokat, kik válságos napokon hősei, szabadítói legyenek! S nem vetheti szemünkre a világ a rút hátalanságot, mert nagyjainknak egy szent István, Corvin Mátyás, Rákóczy, Kossuth vagy Deák emléke fenn marad mindaddig, míg: „Él magyar s áll Buda még!”

Ily gondviselészerű férfiak emlékének szentelt ünnepeket és Gömörvármegye közönsége a jelen alkalommal, midőn néhai nagyméltóságú esikszentkirályi és krasznahorka-váraljai gróf *Andrássy Manó és Gyula* arcképeinek leleplezésére tanácskozási termében egybegyűlt s habár szorongó szívvel s rebegő ajkakkal emlékeztem meg rólok rövid beszédemben, fogadtassék az jóakarattal annak tudatában, hogy gyenge szemem a nap sugarai elkápráztatják s hogy ők a történelem alakjai, érdemeiket méltatni csak is az lesz hivatta.

Az ünnepelt két testvér egyike tisztán mienknek tartandó: itt érzé magát otthon, hol bölcsője ringott, hol minden berket ösmert, tudatában volt annak, hogy csak vagyoniilag egészséges nemzet lehet nagy és szabad, s eme nagy igazság gyakorlati érvényre emelésével a becsület munkásság mezején jó példával ment elől. Itt érvényesíté feukölt szelleme tevékenységét leginkább, megértve a költő szavainak igazságát, mely szerint: „Minden pálya dícső, ha belőle hazádra derül fény”. Így lőn ő vármegyénk bánya és vasgyári ipara fejlesztésének apostolává; vármegyénk felső vidéke jólétjévé, ki a szegény nép kezébe kenyeret adott, s boldogulva egyuttal boldogított.

Nem elégíthető ki azonban nemes ambícióját eszűpán ezen foglalkozás s ott találjuk őt mint vármegyénk szeretett főispánját gyűlés termünkben az 1867-ik évben, mely díszes állását az 1872-ik évben hagyta el, de csak azért, hogy 1873-ban mint szülő vármegyéje rozsnói választókerületének országos képviselője élte végéig szolgálja hazáját, s érvényesítse kereskedelmi és pénzügyi ösmerteit nemzetünk javára.

E férfiú Gróf *Andrássy Manó* volt, kinek nemes alakja a most lehullt lepel alól tűnik elő. (A lepel lehull.) Legyen örökké áldott emléke!

A másik testvér hazánk vészes napjaiban tűnt föl először, ki a „Talpra magyar” hívó szavára ott hagyja ősei büszke várát, hogy életét és véréit áldozza a haza szent oltárára!

Magyar volt ő is mint bátyja szívben, lélekben, mindenütt és minden körülmények közt, s hogy magyarnak született, legfőbb büszkeségének tartá.

A szabadságharc leverése után látjuk őt mint hontalant idegen földön bujdosolni, azonban ott is a haza üdvén munkál. Látjuk midőn a haza bölcsével Felsőges uralkodónk és a nemzet közötti kibékülést létesíti. Látjuk az előbb kegyvesztettet Magyarország miniszterelnöki székén, bölcsen kormányozva államunk hajóját; s látjuk mint az Osztrák-Magyar monarchia külügyi képviselőjét.

Ő volt az, aki Magyarország belső védelmének lehetővé tételét a m. kir. Honvédség — létesítése által biztosította. Ő, ki szellemének óriási nagyságával hazánknak keletre védbástyát emelt; s ő, ki a hármasszövetség létesítésével módot nyújtott odakiáltani az éjszaki kolosszusnak a „Ne tovább”-ot, s ekképp hazánk békés fejlődésének bajnokává lőn.

E nagy szellem esikszentkirályi és krasznahorka-váraljai gróf *Andrássy Gyula* (a lepel lehull), a királynak

Megütődve nézett reám.

— Ön nem tudja? — kérde nagymérvű csodálkozással.

Szinte zavarba jöttem erre a különös kérdésre s hebegve válaszolám:

— Megvallom . . . kedves Malvin . . .

De nem mondhattam tovább, mert jobb tenyerével befogta szájamat.

— Gonosz ember, — suttogá mosolyogva, — hát nem tudja ön, hogy mennyaszony vagyok?

Hideg borzadály futott át tagjaimon: szívem oly hevesen kezdett dobogni, hogy rákellott szorítanom a kezemet.

Malvin megfogta karomat.

— Ülünk le ide a kőpadra, — folytató halkan, — várakozunk egy kicsit; ő nemsokára itt leend.

— Kicsoda?

— Völegényem; megígérte, hogy névestéjén meglátogat, ma pedig az ő névestéje van.

Hideg verejték cseppek gyöngyöztek végig homlokomon.

— Könyörülő Isten! — susogám magamban megrendült lélekkel, — hisz' ez a leány itt tébolyodott!

Már épen fel akartam kelni a padról, mikor a sironk közül egy meggörnyedt ősz ember lépett elének.

Az apja volt.

Alig ismertem rá; mintha fél emberöltő mult volna el azóta, hogy nem láttuk egymást. Megöregedett, összeesett, a sir felé kívánczolt.

Üdvözlésemmel némán szorította meg kezemet, azzal karon fogta leányát és hazavezette a temetőből.

En pedig úgy álltam ott egyhelyben, mint az élőhalott, kiből már kihalt az ember.

A szél süvöltése vert fel kínos vonaglásomból.

Haza siettem; ideje volt, mert már az egész temető elesenedesedett.

Azóta évek multak el, de azt a halottak napját még máig sem tudom elfelejteni. Paal Gyula.

mindig hű tanácsosa, s hazánk minden körülményei között igaz fia, ki mint üstökös futotta meg pályáját s kit joggal mienknek is tarthatunk — nines többé! Arcképét többi jeleseink sorában tanácskozási termünkbe helyeztük el; emléket szívünk legbensőbb rejtekébe zártuk. Legyen buzdító példa az ő élete jelen- és utókorunknak, a mint hogy szelleme, munkája halhatatlan.

A tetszéssel és lelkesedéssel fogadott beszéd után Szentiványi Árpád orsz. képvis. indítványozza, hogy Lukács G. beszéde egész terjedelmében jegyzőkönyvileg örökíttessék meg. Bornemisza L. alispán azon indítványa, hogy a nap egészen a nagy férfiak iránt való kegyeletes emlékezetnek szenteltesse, lelkesedéssel elfogadtatott. minék folytán főispán az ünnepélyes közgyűlést berekeszti.

A közebéd.

Az ünnepélyes közgyűlés után a lelkesült hangulatban levő közönség félegy óra tájban a Három rózsá dísztermében gyűlt össze az Andrássy család tagjainak tiszteletére rendezett közebéde. A megye és város intelligenciájából mintegy 130-an jelentek meg, melyen képviselve volt a megyei és törvényszéki tisztikar, pénzügyigazgatóság, katonaság, a városi képviselő testület, tanári kar, továbbá országos képviselőink — teljes számmal — a szomszéd vármegyék küldöttei stb. A menü következő fogásokból állott: vagdalt leves, fogas, marhasült, sódar, libapesenye, torták, gyümölcs, sajt, italok: asztali fehér, ménesi vörös, szomorodni, talizmán sec. A harmadik fogásnál *Hámos L.* főispán poharat emelt ő felségére a királyra, a királynéra s a kir. ház tagjaira, melyet a vendégek álva hallgattak meg. *Bornemisza* alispán röviden visszatérintve az alkotmány kezdetére, mikor a vármegyék még a szó szoros értelmében politikai tényezők voltak, de azért a régi megyei életnek patriarchalis táblabírói jellege volt, mikor szeretet és barátság fűzte össze az embereket, mikor a kiváló egyének révén szerették a családokat is, mintegy tanubizonyosságul annak, hogy „csak sást nemzenek a sasok s nem szül gyáva nyulat Nubia parduca”. Az Andrássy család ifjabb tagjait élteti, kiknek működésétől sokat vár a haza. Az alispán felkösztöntőjét viharos éljen követé, mely csak akkor esillapult le, midőn *Andrássy Tivadar* emelkedett föl helyéről, hogy köszönetet mondjon azért a kitüntetésért, melyben a család részesült. Szavai szerint a vesztesség, mely a nagy férfiak elhunytával sújtotta, lelkében még mindig él; boldogult atyja és nagybátyja polgártársainak elismerését vívták ki; erre büszke, de igazi értéket, különösen azért tulajdonit neki, mert az elismerés ép Gömörmegyében nyilvánul. Poharat azokért emeli, kik a hazájuk iránt való kötelességet teljesítő egyének érdemeit elismerik és ily imponáns alakban nyilvánítják. *Kubinyi Géza* orsz. képviselő a kormányzás nehézségeivel küzdő *Hámos László* főispánt élteti, kit a vármegye közönsége ösztönöz szeret. — *Bornemisza István* orsz. képviselőnek eszébe jut a hatvanas évek eleje, mikor az alkotmányos korszak hajnala kezdett mosolyogni a hazára; ekkor Andrássy Aladár gróf állott a megye élén, kinek kormányzására örömmel emlékeznek vissza az akkori idők élő tanúi — élteti a nemes grófot.

Hevessy Bertalan megyénknek egy kívül lakó fiáért gömöri Szentiványi Józsefért emeli poharat, ki a Kárpátok vad s minden kultúra nélkül való, de azért fenséges vidékeit hódította meg a civilizált világnak. *Szentiványi József* szerényen elhárítva magáról a neki imputált érdemeiket, mert szerinte a természet tette széppé a Csorbai tó környékét, ő csak a dudvát tisztogatta, s a menyhíben a dudva alatt a panszlavizmust is érti, felhívja polgártársait a munkában való segítségére. — *Szentiványi Árpád* képviselő élteti Bornemisza László alispánt, ugy is mint a megye első tisztviselőjét, ugy is mint a megyei ellenzék vezérét. *Bornemisza* alispán szívből köszönetet mond a kitüntetésért, azonban visszautasítja azt a véleményét, mintha ő az ellenzék vezére volna. Kijelenti, hogy politikai vezérszerepet nem visz egy oly vármegyében, melyben a pártok együttes bizalma választotta meg mostani állására, mindamellett politikai véleményét soha sem tartózkodott kinyilvánítani s attól ezentul sem fog tartózkodni. E nyilatkozatra Szentiványi helyreigazítja szavait, s élteti az alispánt ugy is, mint közlegényt. *Török János* kívánja, hogy a haza nagy férfiak nélkül soha se szükköljék, élteti a parlamentben működő s azon kívül álló hazafiakat, kik az ősi erények ápolása mellett lángoló hazaszeretettől vezéreltetve hazánk javára annyi áldozatot hoztak. *Marton János* a hadsereg jelenlevő képviselőjeért Rosenauer alezredesért ürti poharat. *Rosenauer* alezredes német nyelven megköszönve a kitüntetést, hódolatát fejezi ki Andrássy Gyula gróf érdemei felett, ki a közös hazának egyik legkitünőbb fia volt. *Kubinyi Géza* a bírói kar élén álló Fornét Jenő törvényszéki elnököt élteti. *Hevessy Bertalan* a magyar nőkért iszik, kik derék férfiakat szolgáltattak a hazának. — az Andrássy grófok is azért váltottak kitünő hazafiakká, mert anyáik nevelték azokká. *Mihalik Dezső* élteti Lukács Géza t. főjegyzőt, ki a törzstiszt tanfolyamon — a megyei szolgálatban — a vizsgát sikerrel tette le. *Fornét Jenő* elnök a megye volt főispánjáért Fáy Gusztávért ürti poharat. *Hámos L.* főispán a minden párton levő orsz. képviselőkre ürti poharat. *Andrássy Géza gróf* a kegyeletes ünnepélyről meghatva távozik, köszöni a kitüntetést, mely atyja révén érte, ezért adósnak érzi magát, de adósságát le fogja róni, ő közvetlenül itt e vármegyében, rokonai pedig az által, hogy a hazát szolgálják, mivel azonban az Andrássy nőket is éltették, beszédét a gömöri nők éltetésével fejezi be. *Béneji István* még egyszer az Andrássy grófokra, *Szabó György* a megyei urakra, *Baksay István* a város egyik legderékabb polgárára Dapsy Vilmosra, *Hevessy Bertalan* a város polgárait ürtinek egy-egy poharat s ezzel az emelkedett hangulatban folyó közebéd hivatalos része véget ért, mert a nemes grófok a négy órai vonattal már eltávoztak körünkől.

A 27-iki folytatolagos közgyűlésen elnökölő főispán mindenekelőtt Putnoky Móriczot tiszteletbeli főszolgabíróvá nevezte ki. Azután az alispán hivatalos jelentése következett a vármegyei közállapotokról. Ebben első sorban az elhunyt főszámvevőről, Szentmiklóssy Sándorról emlékezett meg meleg szavakban az alispán. Azután átjelentés a hivatalos tevékenység ismertetésére, mely-

nek soran kiemeli, hogy a központhoz eddig 20327 ügydarab érkezett, s ily módon az ügyek szaporodása mintegy 5642 számra tehető, amiből nyilvánvalólag az következők, hogy a munkaerő szaporítása úgy a fogalmi szaknát, mint az irodai személyzetnél elkerülhetlenül szükséges. Igen sok nehézséggel volt összekötve a vármegyei utadó egyéneknél kivétel; mindazonáltal az utadó befizetése most már folyamatban van. A vármegyei gyógy- alap kiadásainak fedezetére kivetett 9034 friból befolyt 6719 friból hátrálék 2314 friból néhány kr. A katonai beszállásolási alap oly kedvező állapotban van, hogy a jövő évben sem lesz erre a célra pótló kivetésére szükség.

A beérkezett jelentések alapján örömmel jelenti az alispán, hogy dacára a rossz időjárásnak és sokféle elemi csapásnak, általános inség bekövetkezésétől vármegyénk egy vidékén sem kell tartanunk, mert az elemi csapások következményeit és az idej silány burgonya termést egyfelől a gabonáinak tetemes emelkedése, másrésztől az igen kedvező takarmány és kukorica termés elensúlyozzák s e mellett a lakosság a folytonosan fejlődő gyáripar kedvező állása folytán fuvar és munkabérékből állandó keresethez jut.

A személy- és vagyonbiztonság, ugyszintén a közegészségi állapot a vármegye területén elég kedvező volt; nem mondható azonban ez a hasznos házi állatok egészségére nézve. Sertések között az orbáncz pusztított, lovak közt pedig a takonykór lépett fel. Alispán megtette a legerősebb övintezkedéseket.

A vármegyei pénztárak és alapok kezelése alispán által havonként bizottságilag megvizsgáltatván, mindenkor rendben találtattak.

Az általános helyesléssel fogadott jelentés után a jövő évi költségvetés megállapítása következett. E szerint a megye közigazgatási szükséglete 63350 friból tesz, melyre az államtól 58800 friból javadalmazást nyerünk. A jövő évi szükséglet 1400 friból emelkedett s ennyit tesz a fedezetlen hiány is. Ezen emelkedést egy aljegyző s egy díjnoki állomás rendszeresítése és a főispáni huszár díjazása idézte elő, kik a rohamosan emelkedő munka miatt már hosszabb ideig nem nélkülözhetők a közigazgatás kára nélkül.

Mivel pedig ezen összeget sem megtakarítások, sem a teljes mérvben igénybe vett megyei alapokból pótolni nem lehet, a megyei közgyűlés feltéjesztést tesz ezen hiány engedélyezéséért.

Több apró ügy elintézése után a Murány- és Csetnek-völgyön tervezett vasutak érdekeltisének a kiépítési költséghez való megyei hozzájárulás iránti kérvénye képezte a tárgyalás anyagát. Az állandó választmány ebben az ügyben azt javasolja, hogy mondja ki a közgyűlés, miszerint a vasutak építési költségeihez oly módon hozzájárul, hogy a két vasut törzsrészeiből összesen 65000 friból a murányvölgyi vasut javára évenként 3000, a csetnekvölgyi javára pedig évenként 2000 friból folyóvá tesz mindaddig, míg a murányvölgyi vasut javára 40000, a csetnekvölgyire pedig 25000 friból hozzájárulási összeg le nem törlesztetik.

Az állandó választmány ilyen értelmű javaslata fölöttebb élénk eszmecserére adott alkalmat, melynek során legelőször is *Máriássy Andor* szólalt föl, kijelentvén, hogy ő ellenzi az összegbe és részletekbe való beemelését, egyrészt, mert a törvény 10 évnél tovább tartó évi járadék leköltését nem engedélyez, másrészt mert az ügyet se látja eléggé előkészítve. Az érdekelték részéről kötelező ígérlet nines, sőt még a vonalak iránya sincs meghatározva, Sürgősséget nem lát, őv az elhamarkodástól és csakis éleiben kívánja kimondatni a vármegyei hozzájárulást.

Szontagh Pál tudtával a Murányvölgyön már 3 évvel ezelőtt eszközöltettek és rektifikáltak a felmérések, a Csetnekvölgyön pedig az idén. Az ipar, gyárak, erdei és mezőgazdaság mindkét irányban nagyon érzi és sünlyi a közlekedés hiányát. Ha tehát bármilyen oknál fogva elodáztatnák a segély, a melyre való kilátás az illető érdekeltekben felkeltette a bizalmat: ugy az egész vállalat iránti lelkesedés hamarosan és felős, hogy véglegesen elalszik. Pártolja a javaslatot.

Bornemisza László alispán a kérdés fontosságánál fogva tisztázni óhajtván a felmerült nézetek közti különbséget, elősegíteni véli az ügyet az által, hogy felvilágosítja *Máriássyt*, mikép azt a törvényt, melyre ő aggodalmaival alapította, egy 1888-iki törvényszakasz már módosította, s így a vármegye bátran megszavazhat 10 évnél tovább tartó járadékot is. Egyébként, szóló szerint, a vármegye egy sem eszelezkedik mást, mint ajánlatot tesz, hogy ha a vállalat befejezés nyer, kifizet bizonyos összeget, avval a hozzáadással, hogy a 65 ezer forintot érő törzsrészevény a vármegye tulajdonát képezi (Általános helyeslés). Beszéde során felemlíti még az alispán, hogy a különböző terepviszonyoknál fogva a Csetnekvölgyön 220 friból, a Murányon pedig 193 friból kerül átlag egy kilométer kiépítése.

Szentiványi Árpád szintén pártolólá, különösen méltányos és morális okokból egyhangu határozat hozatalra kéri a közgyűlést.

Hámos László főispán is hozzászól a kérdéshez és felemlíti, hogy ő a kormány által kiválólag ellenőrzésére van ennek a vármegyének élére állítva, és bizonyára lelkiismeretesen iparkodik is e tisztelt már csak a személyes felelősségéből kifolyó önmaga iránti kötelességből is teljesíteni, mindazonáltal nyugodtan mondhatja, hogy ebben a dologban nem lát semmi olyast, a mi neki csak a legcsekélyebb okot is adná az aggodalmaskodásra. Az ügyet teljesen méltányosnak, igazságosnak és törvénybe egyáltalán nem ütközőnek tartja. Maga részéről is hozzájárul az állandó választmány javaslatahoz. (Eljenzés.)

Hevessy Bertalan ugy látja, hogy itt csak erkölcsi támogatásról lehet szó. Ha a mérnöki számítás alapos: ugy évenként 5000 friból megtakarítás lesz a vármegyei közmunkapénztár javára, a vármegye tehát csak ezt a megtakarított összeget adja oda, és e mellett még 65 ezer forint áru törzsrészevényt kap. Szerinte Magyarországon vízinalis vasut ily előnyös módon még nem épült és ámbár ő igazat ad *Máriássynak* abban, hogy az előkészítési munkálatokból tiszta képet látni nem lehet, mindazonáltal erkölcsi támogatásról lévén szó, elfogadja a javaslatot.

Farkas Ábrahám szerint nemesak hogy áldozatot nem hoz a vármegye a hozzájárulással, hanem még világos hasznot fog húzni abból.

Máriássy se kifogásolja elvben a hozzájárulást, de nagyon esudálja, hogy mindenki csak a vasutmenti kö-

zönég érdekét nézi, ellenben a vármegyei közmunkapénztár érdekeit tekintetbe senki sem veszi. A mérnöki munkáltra nézve megjegyzi, hogy számításra alapuló előirányzatoknál csak akkor fogadná el a esalhatatlansági dogmát, ha azok biztos alapon nyugodnának. Fentartja álláspontját.

Török Bálint még abban az esetben is megszávalva a hozzájárulást, ha ez néhány perezent károsodásával járna a közmunka pénztárának.

Juraskó Jakab főmérnök kifejti, hogy számítása a lehető legrealisabb alapon készült s abban legelső sorban is az országuti pénztár érdekeit juttatta érvényre. (Általános helyeslés.)

Máriássy helyreigazítja félreértett szavait s kijelenti, hogy az alaposág ellen csak annyiban van aggodalma, amennyiben a mérnöki számítás egyszerű föltevésre van fektetve. Nem barátja az olyan számtani műveletnek, mely azzal kezdődik, hogy: „Ha...“

Szavazásra kerülően a dolog, főispán kimondja, hogy az állandó választmány javaslata némi stílárius módosítás mellett majdnem egyhangulag határozattá emeltetik.

Nemzeti és kulturális szempontból fontos és derék dolgot végeztet még ezután a közgyűlés az által, hogy a magyar nyelv tanítása körül érdemeket szerzett tanítók közül többek megjutalmazása iránti javaslatot általános lelkesedés közt elfogadta. — A kitüntetett tanítók neveit a napi hírek között adjuk. Itt csak azt jegyezzük fel, hogy alispán ajánlatára utasításul adatott a szolgabírnak, hogy a jutalomdíjakat bizonyos ünnepélyességgel egybekötve osszák ki.

Érdekes pontja volt még a tárgysorozatnak a Gőmörmegei községi és körjegyzők együletének kérvénye a jegyzők fizetésének valamely alpból leendő előlegezése iránt.

Az állandó választmány fedezet hiányában és még azért is elutasítottat javasolja a kérelmezőket, mert épen a községi jegyzők vannak hivatva az előjáróság elenőrzése közben arra is, hogy a pótdó rendes időben beszédessek, amiből aztán a jegyzők fizetése is idejekorán kifizethető.

Balog Samu nyug. pénzügyi tanácsosnak csakugyan van tudomása arról, hogy a községi bírák nem adják ki rendes időben a jegyzők fizetését. Szerinte a vármegyének kötelessége a jegyzői karon segíteni.

Máriássy Andor abban találja a hibát, hogy a községek rendszerint nagy pótdóval dolgoznak és azt az állami adóval együtt szedik be. Ha a község nem fizethet: az állami adó befizetésére halasztást kap s ekkor a jegyzők fizetésének alapját képező pótdó behajtása is hosszabb időre elmarad.

Bornemisza alispán a helyzetben rejlő kényszerűségből pártolja a javaslatot, bár ő maga is méltányosnak tartja a jegyzők kívánságát. A községi szervezet folyamatban levő rendezésével hiszi is, hogy a bajon segítve lesz, addig pedig ajánlja a jegyzőknek, hogy önmaguk saját hatáskörükben szorgalmazzák a pótdó behajtását. A javaslathoz pótdívtányt tesz, mely szerint a községi bírák szolgabírák által szigorúan utasítasanak a jegyzők javadalmának pontos kiszolgáltatására.

Dráskóczy László főszolgabíró szerint ez a kérdés igazán alapját képezi a közigazgatásnak, a melynek a körjegyző ugyszólván igavonó lova. A jegyzők fizetését a központba kívánja beszállíttatni a megyei pótdóval egyidejűleg.

Szentiványi Árpád és az alispán ismételt hozzászólásaik után a választmány javaslata az alispán pótdívtányával együtt elfogadtatott.

Még a vármegyei tisztviselők helyzetének javítása tárgyában Zemplén- és Szatmármegyek átiratai olvastattak, melyekhez a közgyűlés hozzájárulván, azokkal egyértelmű felirat intéztetik a kormányhoz és országgyűléshez.

Ezután több apró ügy letárgyalása a délutáni és még a szerdán délelőtt is tartott folytatólagos ülésre halasztatott.

Helybeli hírek.

Személyi hírek. A megyei közgyűlés alkalmából az Andrássy grófi család tagjain és Odessalchy Géza hercegen kívül Hámos László főispán nejevel, továbbá a vármegye mind a hat országgyűlési képviselője, ugyszintén gróf Serényi Béla, Szentiványi József, Szontagh Pál és még számos megyebeli notabilitás időzött vendégkép városunk falai között.

Uj orvos. Dr. Kármán Ernő Aladár az összes orvostudományok tudorává avatván, az erről nyert diplomáját most kedden hirdették ki a vármegyei közgyűlésen. A fiatal orvos, mint halljuk, itt szülővárosában szándékozik állandóan meglepedni.

Esküvő. Tegnap délután vezette oltárhoz Létássy Anna kisasszonyt, Létássy Alajosné kedves leányát Draskovich Gábor a vármegyei kiadóhivatal főnöke a r. kath. templomban. Tanúk voltak Bornemisza László alispán, Török János törv. bíró és Lukács Géza t. főjegyző. Esküvő után a nagy számu nászkíséret kedélyes lakomára gyűlt össze a menyasszonyi háznál. Boldogság kísérje az ifju pár frigyét.

A 30% pótdóra vonatkozólag a városi képviselőtestület egy bizottságot küldött ki, mely a jövő évi költségvetés alapos kitanulmányozása után tgyen jelentést, illetve terjesszen javaslatot a közgyűlés elé.

Tanítói körgyűlés városunkban. A gőmörmegei ált. tanítóegylet rimaszombati jurásköré folyó hó 28-án tartotta meg rendes őszi közgyűlését ifj. Járósy Endre elnökte alatt, mely alkalommal Győri Lajos zehereji tanító tartott a helybeli közs. fiu-iskola V—VI-ik osztály tanulói előtt egy igen ügyes s a mai haladó kor igényeinek megfelelő próbatanítást a mézsköröl s szakszerű tanításaért. Előadó tanítót buzgalmaért s szakszerű tanításaért a kör Mieséretre méltatta. Ezután Simkó Endre helybeli polg. isk. tanár, utána pedig Füzessy Márton líkéri gyártelepi tanító tartottak egy-egy szépen sikerült felolvasást. Előbbi arról, hogy miképpen óvhatjuk meg növendékeink lelkületét a káros behatásoktól? Utóbbi pedig egy fogalmazási óráról a népiskolában. — A jkor mindkét felolvasónak elismerést szavazott s nagy gondal kidolgozott műveiket a központoz felterjeszteni határozta. — Ezután több érdekes tárgy került megvitatás alá. A jövő tavaszi körgyűlés Tiszolczon fog megtartatni.

A szegény gyermekek tél közeledtével mindenfelé kérik a jószívű emberek segélyét. És mi ugy látjuk a

környékbéli vidéki lapokból, hogy más városokban nem is találunk siket fülekre a rubáltlan kis porontyok néma esenkedései. Minden valamire való helyen alakulnak humanus egyesületek, melyek ruhával, könyvel segítik fel a szemérmes szegény szülők fiait, lányait. Csak nálunk nézünk el keleti nyugalommal, hogy némely (nem is kevés!) gyermek tél-víz idején nem jár iskolába egyszerűen azért, mert „eszmája nincs, felöltője nincs.“ Tudnak erről a helyi hatóságok, tudnak a nőegyletek, tudnak az egyházi előjárók, tudnak az iskolaszékek. hanem azért még se tud, mégse lendít a dolgon senki, vagy legalább nem abban az arányban, a melyben a szükség kívánna s nem a kellő időben. Inkább csak a tessék-lássék kedveért tesznek nálunk valamit — karácsonykor, a mikor az egész segélyezési komédia, ugy szólván, már csak eső után köpenyeg. Mindenesetre számalmasan jellemző, hogy megyénkben az iskolaszékek ezzel az ügygyel alig foglalkoznak, holottj programjuknak, ugyszólván, ez képezné egyik legelső pontját.

A rimaszombati magy. kir. pénzügyigazgató-ságtól. Hirdetmény a szőlőtermelők figyelmébe. A phylloxera vastatrix rovar által pusztított szőlő területeknek törvényhozásilag biztosított állami kedvezményekről, s ezen kedvezmények elnyerése iránt követendő eljárásról szóló 1891. évi I. t. cz. végrehajtása iránt 1533. sz. a. kiadott utasítás a nmélt. m. kir. pénzügyminiszteriumi intézkedésé folytán ifj. Nagel Otto budapesti könyvkereskedésében 15 kr. bolti árban megszerezhető. — Rimaszombat, 1891. október 15-én. Tornyos.

Vármegyei újdonságok.

Kinevezés. A király Papp Vince füleki járásbíró-sági albirót a jászpáti jbrósághoz járásbíróvá, Hubay Lajos füleki jbróság aljegyzőt a sziráki és Dörssewf-fy Árpád lemesi járásbíró-sági aljegyzőt a rimaszombati járásbíró-sághoz albirákká nevezte ki.

Gömörmege főispáni széken a történelmi feljegyzések szerint először egy Mikló s nevé ur ült 1209—40-ig. A jelesebb familliák közül a Szécsiek, Vesselényiek is viselték e méltóságot. A Bebek családból hat on voltak gómöri főispánok, az Andrássyak közül pedig ötön, és pedig: Báro Andrássy Miklós 1678—86-ig, báro Andrássy Péter 1686—1715-ig, Andrássy György gróf 1838—44-ig, Andrássy Aladár gróf 1861—65-ig és Andrássy Manó 1867—72-ig.

A gómöri esperesség köréből. A jolsvai városház tanácstermében folyó hó 20-án tisztújító esp. gyűlés tartott, melyen Szentiványi Árpád felügyelő elnökte alatt megválasztották az egyházi tisztikart Főesperes ismét Terray Gyula lett 42 szavazattal, Valentinyi István és Bartholomaeidesz L. 35—33 szóval alesperesekéé választattak. A megválasztott egyházi előjárókat Szentiványi felügyelő szép beszéddel üdvözölte. Valentinyi azonban agg korára hivatkozva, felmentését levélben kérte, minek folytán helyét ismét választás utján fogják betölteni. — Szentiványi Árpád felügyelő is leköszölvén, helyét Markó Sándor mint legidősebb felügyelő foglalta el. Ezután zsinati képviselőkké Szentiványi Árpád, Szontagh Pál, Terray Gyula és Balthazár Antal választattak meg. Az esp. törvényeszeki bírák Jurin Samu kivételével, a régiek maradtak. A körlelkészek karában annyi változás lett, hogy Petrenko János a ratkói körbe és Honézi vízesrcéi lelkész a murányi körbe helyeztettek át. Esperességi főjegyzők Törköly János és Basilidesz G. lettek; ügyvezek Matolai Bertalan és Basilidesz Gusztáv. A gyámintézeti ker. elnökségre egyhangulag Szentiványi Árpád ajánlatott. — A választást megelőzőleg a közgyűlés mint első fokú hatóság marasztaló íteletet hozott Jeszenszky Pál iglói tanár ügyében, öt száz forint büntetésre s a költségek megtérítésére ítélvén. Vádlott azon szavakkal, hogy lelki nyugalma többet ér száz forintnál, az íteletbe belenyugodott. Vozáry János jolsvai tanító ügyében is mondott íteletet az esperességi törvényeszek, mely szerint a 37 éves szolga hivatalvesztésre s a perköltségek megtérítésére ítéltetett. Rebus bene gestis a furdóben kedélyes lakomára gyűltek össze a közgyűlés tagjai, mely alkalommal éltették Szentiványit az újból megválasztandó főfelügyelőt, Terray esperest, továbbá a megválasztott tisztikart egyenként és összeségükben. — Levelezők tudósítása szerint épen 25 tősztot mondtak.

Iskolák segélyezése. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter vármegyénk tanfelügyelőjének ajánlataira több rendbeli értékes taneszközt, jelesen az öt világrész fali térképét, illetőleg a métermértékek táblázatát, írás- és nyomtatásbeli mozgatható betűket, füzetes rajzmintákat stb. ajándékozott a rimaszombati községi, az almagyi róm. kath. és a rozsnyói izr. elemi iskoláknak.

Meghívó. A gőmörmegei ált. tanító-egyesület „tornallyai járásköre“ folyó évi november hó 5-én d. e. 10 órakor Tornallyán a róm. kath. iskolában tartja meg öszzi gyűlést, melyre ugy az egyesület t. tagjai, mint a tanúgy barátai tisztelettel meghívotnak. A gyűlés főbb tárgyai: 1. a) Próbatanítás a népiskola I-ső osztályában az „Irva-olvasás“-ból. Tartja Urbán Imre. — b) Próbatanítás a népiskola V-VI-ik osztályában a „Szám-tanból.“ Tartja: Hanesovszki István. — 2. A mult tavaszi körgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 3. — A próbatanítások megbirálása. — 4. a) Értekezés: „A népiskola felszerelése és annak olcsó megszerzési módja.“ Előadó: Hegedüs János. — b) Értekezés: „Miként óvhatjuk meg növendékeink lelkületét a káros behatásoktól?“ Előadó: Nagy Lajos. — 5. Folyó ügyek. — 6. Indítványok. — Gómör-Panyiton, 1891. október 27. — Faluba János, járásköri elnök.

A Dobsina-poprádi vasut ügyében a megyegyűlés alkalmával városunkban időzött Benyei István szinészegyesületi elnök Budanestről, ki a vármegye vezérével s az érdekelte nagybirtokosokkal érintkezésbe lépve, azon biztató reményvel távozott körünkől, hogy a nagyfontosságú szárnyvonal kiépítéséhez már a tavaszszal hozzá kezdhetnek.

Megjutalmazott tanítók. A magyar nyelvtanítás-és sikeres terjesztésért a megyei választmány ez évben a következő tanítókat tüntette ki jutalomdíjakkal. A Fáy Gusztáv féle alapítvány 135 fros jutalomdíjára Lázár Gábor vernári tanító találtatott érdemesnek, a ki nemesak hogy minden tantárgyat magyarul tanít, hanem tanulóival általában véve oly szép sikert ér el évente, hogy azok egymás között beszélni is már kizárólag ma-

gyarul beszélnek, el anuvira, hogy az arra járó kelő torristák ezt a községet egészen magyar nyelvűnek tartják. A nemzeti alpból 50 fros jutalomdíjakat nyertek: Hannák Manó tiszolczi, Szlopovszky Péter kókovai; 40 frosot: Mikulás János gesztési; 30 frosot: Belányi János rozslozsnvai, Soltész Ede esetneki, Gallo János chisnyói, Szollár Pál hezszuszi és Hrvol Dániel ponyzoleki tanítók.

Dinamit merénylete: követett el Karkusz János Nyustján — a dinamit ellen. Ellopott 6 dobozzal a rima-murány-salgó-tarjani részvénytársaság puszkapor tárnájából. Egyebet nem akart a veszedelmes portékával, csak azt, hogy alkalma nyíljon népeleti tanulmányok gyűjtéséhez a rimaszombati törvényeszek bürtönében. Az alkalom ki is nyílt, de be is esukódott Karkusz János mögött, mert minden dolozért külön-külön egy hónappal aándkozta meg a kir. kuria előzékenysége.

Országgyűlés Nyustján. A nyustyai ág. ev. lakosság képét viselő presbiterium tagjai még az 1889. évi május havában összegyűltek egy szép vasárnapi istentisztelet után a templomba, hogy ott az egyház ügyei fölött tanácsot tartsanak. Mikor már a gyűlés kezdetét vette volna, egyik egyházkormánypárti képviselő azt vette észre, hogy a gyorsírók padjait profán gyorsbeszélők (vulgo: asszonyi állapotok) tartják megszállva. Lovagias rivalgásokkal kezdte hát őket kénesegetni a nem nekik való helyről, mely parlamenti kiudvariaskodás ellen azonban az érdekelte gyöngé nem erős „nem“-mel tiltakozott. A kölesönös nyajaskodásnak elvégre mégis lett volna annyi eredménye, hogy az ősi jogaihoz szívósan ragaszkodó hölgykorszor hajlandónak nyilatkozott kényelmes ülést, a csak madártávlattal kecsesgető karzati székekkel fölesérléni, ha ifju Szlancso Jánosnak eszébe nem jut, hogy neki most kiváló alkalom kínálkozik a felesége előtt különös érdemeket szereznie az által, hogy az asszonyok pártjára áll: „Ne engedjétek a negyvennyolczból. Itt mi országgyűlést tartunk. Szabad hazának szabad polgárai vagyunk, tehát szabad itt bent lenni mindenknek, ugy fehér-, mint nemfehéreselédnek egyaránt. Maradjatok!“ Ilyenformán szónokolt Szlancso János, a nyustyai demagóg, mi közben amaz egyházkormánypárti háznagyot kellően melbe is argumentálta. Ebből aztán kölcsönös dulakodás kerekedett az egybegyűlt hívek között, minek az lett a vége, hogy itt is, mint mindenhol — az asszonyok győztek s Szlancso János lovagias asszisztálása mellett egynehány presbiter a tanácsteremül szolgáló templomból gallérljknál fogva önkormányzatilag kiadmisztráltak, sőt az épen jelen volt akkori szolgabíró is, aki esititolag lépett közbe, küllömbözö ki-és befeljeszkekkel illették. A nyustyai eitoyens és eitoyennes legsentebb egyházpoltikai jogainak illetékesen való gyakorlásával az idők folytán értesült rimaszombati törvényeszek sehogy sem lévén megelégedve, Szlancso Jánosnak 7 havi polgári szabadságot engedélyezett, a hölgyek közül pedig hatot 6—6 hétre felmentett attól a kedves kötelességtől, hogy férjeiknek otthon vagy bárhol megfőzzék a mindennapi ebédet, sőt a pihenés mellé még ingyen kosztal is ellátandónak vélte őket arra a „saisonra.“ Ezt a veleményt most a kir. kuria is aláírta.

Szerkesztői üzenetek.

V. Gy. A kérdéses kéziratot roppant terjedelménél fogva nem tudjuk beszorítani lapunkba: a hivatalos értesítőben pedig a dolog természeténél fogva csak akkor közölhetjük, ha alispáni szignatúrával lesz ellátva.

B. B. A sötét pontokra is sort kerítünk.

Felelős szerkesztő: **Dr. Veres Samu.**

Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernát István.**

Magán-hirdetések.

Pályázati hirdetés.

A gőmörvármegyei közkórháznál az 1892-ik év január hó 1-ével megüresedő első esetleg a második közkórházi szolgál helyre is a f. ev november 20-áig terjedő pályázat nyitattik.

Ezen szolgál helyek egyike 234 forint évi bér, 50 forint ruhapénz, egy szoba, konyha, kamarából álló lakás, szabad fűtés és világítás javadalmával van összekötve. A másik szolga fizetése: teljes élelmezés, 120 firt évi bér, 50 forint ruhapénz, egy szobából álló lakás, szabad fűtés és világításból áll.

Felhívotnak mindazok, kik ezen szolgálatokra vállalkozni akarnak, hogy ez iránt szándékokat a közkórház gondnokánál szóval vagy írásban jelentsék be — kitől a szegződés feltételei és a szolgálati viszonyok fölül kiadott szabályok megudhatók.

Jelenleg szolgálatban lévőknek jelentkezése, erkölcsi viseletükről szóló bizonyítvány nélkül, el nem fogadtatik. Kiszolgált altisztek, nemkülörben a több nyelven beszélők ajánlkozása előnybe részesül.

Jelen hirdetmény költségeit a felfogadott szolgák közösen és egyformán viselik.

Kelt Rimaszombaton, 1891. október hó 20-án.

A gőmörvármegyei közkórház igazgatósága.

Pályázat.

A rimaszombati takarékpénztárnál előléptetés folytán megüresedett **könyvezetői állásra** pályázat hirdettetik.

Ezen állás egyelőre 600 firt évi fizetéssel díjaztatik, s a megválasztott tartozik 1000 firt biztosítékot letenni avagy lekötöni.

A pályázati kérvények bezárolag **1891. évi november hó 10-eig** a rimaszombati takarékpénztár igazgatóságához czimzotten adandók be.

Az igazgatóság.

Arverési hirdetmény.

2563. sz. — Szűtor község volt urb. tulajdonához tartozó „Nagyverdő” nevű 21-06 cat. hold kiterjedésű erdő területén létező 1881 t. m. köbméterre becsült tölgy- és cserfa készletnek 4000 frt kikéltési ár mellett, tővön, az erdőn való eladása iránt Gömörmegye tek. közigazgatási erdészeti bizottságának f. évi 215. számú határozata alapján a nyilvános árverés folyó évi **október hó 29-ik** napjának d. e. 10 órájára **Szűtor község házában** fog megtartatni, melyre venni szándékozók azon hozzáadással hivatnak meg, hogy árverés megkezdése előtt 400 frt bántépénzül alóírott főszolgabíró vagy az árverés foganatosításával megbízott kezeihez leteendő.

Az árverési feltételek a rimaszécsi járás főszolgabírói hivatalánál és a rszombati m. kir. erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Felad. 1891. október 14.

Draskóczy, főszolgabíró.

Birtok bérbeadás.

Borsodmegye Arló község határában az **őzdi** vasúti állomástól fél órányira 338 magyarhold tagosított birtok, gazdasági épületekkel ellátva, 1892. év január 1-től 6 évre haszonbérbe kiadó. — Értekezhetni **Kolossy Gusztáv ügyvéddel Egerben.** 3—3

Hirdetmény.

246. sz. — Alóírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi 60-ik t. cz. 102. §-a értelmében közhírré teszi, hogy a **rimaszombati kir. törvényszék** mint esődbírósnak 1992. számú végzése által vagyonbukott közadós **Geseheit Ábrahám** esődtömege javára, Geseheit Ábrahám közadós ellen az 1890. évi július hó 25-ik és következő napjain foganatosított esődeltározás alkalmával bírósággal összeírt s 589 frt 92 krra becsült főkönyvbéli activ követelések a rimaszombati kir. tszék mint esődbírósnak 2477. szám alatt kelt végzése alapján nyilvános bírói árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1701. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis Putnokon a város házában leendő eszközzésére 1891-ik évi november hó 5-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitűzetik, és ahoz venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen: az 1881. évi 60-ik t. cz. 107. §-a értelmében, a legtöbbet ígérőnek beesáron alul is eladatni fognak.

Az előtérvezendő ingóságok vételára az 1881. évi 60-ik t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz fizetendő.

Kelt Tornallyán, 1891. évi október hó 21-én.

Záborszky Sándor, kir. bírósági végrehajtó.

Budapesti Hirlap

6—6 Mindenki, a ki

alkalmazást keres vagy alkalmazást adhat,

a „BUDAPESTI HIRLAP”

apró-hirdetéseit

által nélkülözheti a közvetítőket.

Régi dolog, hogy a közvetítés sok pénzbe kerül és a viszonyokat egyáltalában tekintve, gyakran fordul elő, hogy a költséges közvetítés dacára sem az alkalmazást kereső nem jut könnyen helyhez, sem az alkalmazást adó nem kap könnyen megbízható embereket. Oka ennek főleg az, hogy a munkaadó és munkakereső, a vevő és az eladó, nem érintkezik közvetlenül. A közvetlen érintkezésre pedig manap alig van hathatósabb eszköz, mint egy elterjedt lapban való hirdetés, a „Budapesti Hirlap” apró-hirdetési rovata pedig naponta legkevesebb 90,000 ember által olvastatik. (A lap naponta 30,000 példányban jelenik meg; legkevesebb három olvasót lehet számítani egy-egy lapra). Kereskedő, a ki könyvveze őt, irodatisztot, gyakornokot keres, vagy viszont azok, akik hasonló alkalmazást keresnek: a gazda, aki kasznárt, ispánt vagy gazdasági gyakornokot keres és viszont akik ajánlkoznak: a háziasszony, aki szakácsnét, szobaleányt, dajkát, esődletényt keres és hasonlóan szolgálók, akik helyet keresnek: birtokeladás, üzleteladás, birtok-bérlés, házéltetés, házvétel, nevelő, nevelőnői, házvezetőnői, gazdasági és egyéb pályázat, lakáskiadás és lakásbérbevételi hirdetések, szóval az élet-szükséglet minden fázisában könnyen és olcsó pénzen a

BUDAPESTI HIRLAP apró-hirdetéseit által ezélt lehet elérni.

Családi jelentésekre, különösen

eljegyzési hírekre, hymen hírekre, esküvőre való meghívásokra, születési jelentésekre, névnap gratulációkra, gyászjelentésekre és minden efféle

közleményekre

a „Budapesti Hirlap” apró-hirdetési rovata kiválóan alkalmas.

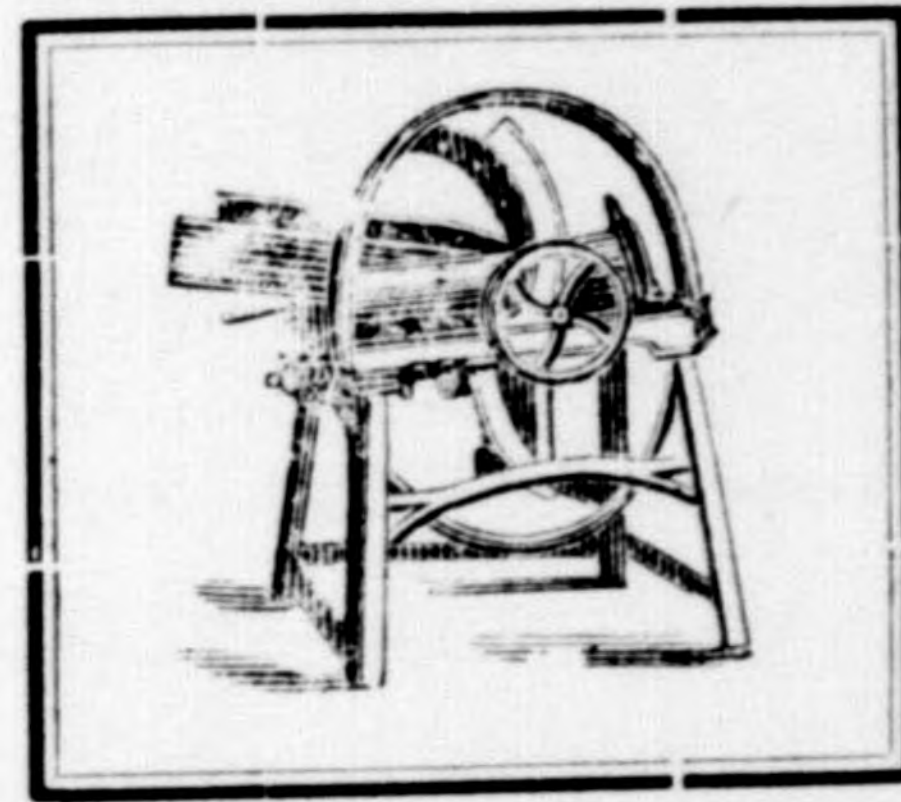
A hirdetési díjak igen olcsók. Mindannyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik, egy-egy szó két krajczárba kerül, vastagabb betűvel négy krajczár. Cszimmel ellátott hirdetéseknek még egy-egy hirdetés után 30 kr. kinstári bélyegilleték külön jár. Ha a czím ninesen kitéve, hanem a hirdetés ugy szól, hogy: „Czím a kiadóhivatalban megtekinthető”, akkor bélyegdíjat nem kell fizetni. A kiadóhivatal ilyen esetben minden díj nélkül megmondja a kérdezősködőknek az illető címet, sőt vidékre díjtalanul levelez is, ha a kérdezősködő a postabélyeget beküldi. Helyben a hirdetések a kiadóhivatalban vértetek föl készpénzben, vidékről a pénz legalkalmasabban postautalványon lehet küldeni. A „Budapesti Hirlap” előfizetési ára negyedévre 3 frt 50 kr., egy hónapra 1 frt 20 kr. A czím egyszerűen: „Budapesti Hirlap, Kalap-utcza 16.”

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődeje Kassán, Eperjesi-ut 6. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával ezélszerűen s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit, nevezetesen:

Sorvető és szórvavető gépeket,
Szeeskavágókat, kézi vagy járgány hajtásra,
Répvágókat és tengeri morzsolókat,
Olajsajtókat és olajmag-pörkölőket,
Őrlő- és daráló-malmokat.

Továbbá mindennemű

szivattyukat, gőzgépeket és gőzkazánokat, szeszgyár-berendezések stb.

Gépeink, eszközeink és egyéb gyártmányainkat készletben tartjuk gyárunkban. Gazdasági gépeink képes, valamint öntődeink gyártmányai árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük. 1—6

Faarverési hirdetmény.

Fekete-Lehota község határában, az ottani volt urbéreszek tulajdonát képező 3-04 kat. hold évi vágás területén található **lúc-fenyő haszonfa 725 frt** bees- és kikéltési ár mellett f. évi **november hó 9-én** d. e. 10 órakor **Fekete-Lehota** község házában tartandó nyilvános árverésen el fog adatni. Az árverési feltételek a község házában megtekinthetők.

Rozsnyó, 1891. október hó 19-én.

Mariássy, főszolgabíró.

Vizi-malom.

Simoni községében levő vizi-malom mely négy köre és kenderitörőre van berendezve, a hozzátartozó nyolcz hold **belsőség-, kényelmes lakás- és mellék-helyiségeivel együtt:** haszonbérbe kiadó, esetleg örök áron is eladó.

A feltételek iránt értekezhetni **Simoniban** a tulajdonos **özv. Alexay István** néval. 1—*

Húsmérési jog bérbeadás!

A Rimamurány-salgó-tarjáni vasmű részvénytársaság salgó-tarjáni gyári és salgó-bányai telepein lévő mészárszékekben gyakorlandó húsmérési jog 1892. évi január 1-től kezdve egy esetleg három évi időtartamra ajánlat útján kiadatik.

Ezen mészárszékek évi forgalma circa 30 ezer forint; és a vállalkozó által a gyári- és bánya-személyzetnek — előírt hitelre — kiszolgáltatott hus értéke minden hó végén a gyári pénztár által készpénzben kifizetetik.

Vállalkozótól bérösszeg fizetése nem követeltetik, azonban tartozik biztosíték gyanánt 1000 frtot készpénzben vagy megfelelő értékben letéteményezni.

Ajánlatok f. évi december 1-ig alóírt élelmezési üzlethez Salgó-Tarjánba, hol minden ezen vállalatra vonatkozó egyéb feltételek megtekinthetők és bővebb tájékozás nyerhető, nyujtandók be.

A rimamurány-salgó-tarjáni vasmű részvény-társaság salgó-tarjáni élelmezési üzlete.

1—3

A „Pesti Hirlap” 40,000 példányban jelenik meg.

PESTI HIRLAP

naponként 16 oldal terjedelmű,

pártoktól és kormánytól egyaránt független politikai napilap.

Munkatársai közt vannak Magyarország elsőrangú publicisztái és szépirodalmi írói.

A lap állandó előfizetői, habár havonként ujtják is meg az előfizetést,

karácsonykor ajándékuul kapják a „Pesti Hirlap” nagy képes naptárát.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 14 frt. — Fél évre 7 frt. — Negyedévre 3 frt 50 kr. — Egy hóra 1 frt 20 kr.

➡ Rendes zenemellékletek. ➡ 9—*

Mutatványszámokat kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal:

BUDAPEST, V-ik kerület, Nádor-utcza 7-ik szám.